

***STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA
OPŠTINE ULCINJ
2020-2022.godine***

**STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA ULCINJA
2020.-2022. GODINE**

SADRŽAJ:

1. Pravni okvir / Zakon o sportu CG.....	
2. Značaj i uloga sporta u savremenom društvu	
3. Osnovne definicije i podjela sporta.....	
4. Demografski podaci i stanovništvo.....	
5. Analiza stanja sporta u Ulcinju	
6. Školski sport.....	
* analiza stanja u školskom sportu	
* analiza stanja u predškolskom uzrastu	
* analiza stanja fizičkog vaspitanja u osnovnim školama	
* analiza stanja fizičkog vaspitanja u srednjim školama	
7. Amaterski sport/sport za sve	25
* sport u mjesnim zajednicama	
* sport za osobe sa invaliditetom	
* amaterski sport	
* rekreativni sport	
8. Profesionalni sport	30
9. Zdravstvena sposobnost sportista.....	31
10. Sportska infrastruktura.....	31
* fudbalski tereni	
* zatvoreni objekti u funkciji sporta	
* sportski objekti u javnoj upotrebi	
11. Plan realizacije strategije.	35
* mjere razvoja	
* opšti i posebni ciljevi	
* implementacija	

PRAVNI OKVIR

Prema Evropskoj sportskoj povelji sport predstavljaju svi oblici fizičke aktivnosti koji , kroz neorganizovano ili organizovano učešće imaju za cilj izražavanje ili poboljšanje fizičke spremnosti i mentalnog blagostanja , stvaranje društvenih odnosa ili postizanje rezultata na takmičenjima. Povelja predstavlja strateški dokument koji teži njenom implementacijom da se izgradi strateška pozicija sporta uopšte.

Na osnovu Zakona o sportu („Sl.list Crne Gore“,br.44/18 od 06.07.2018) Crne Gore sport je organizovana fizička ili druga aktivnost, odnosno djelatnost koja se obavlja po utvrđenim pravilima radi očuvanja, unapređivanja i razvoja psihofizičkih sposobnosti i sportskih znanja, zadovoljenja potreba za kretanjem i igrom, sportsko izražavanje i stvaralaštvo i postizanje sportskih rezultata na svim nivoima.Zakonom o sportu je uređena oblast sporta u skladu sa evropskim standardima i propisima čiji je razvoj bio izuzetno dinamičan u proteklom periodu, uz usaglašavanje sa nacionalnim propisima i konsenzus svih relevantnih subjekata sporta da se oblast sporta uredi na sistematski cjelovit i sveobuhvatan način.

Izrada strategije razvoja sporta proistekla je iz Zakona o sportu kojim je propisano da se za ostvarivanje javnog interesa i ciljeva u sportu donosi Strategiju razvoja sporta u jedinicama lokalne samouprave kojim se utvrđuju: dugoročne potrebe lokalnog stanovništva, razvojne prioritete, dinamiku realizacije, organizacione, finansijske i administrativne mjere za ostvarivanje programa koji se sufinansiraju iz Budžeta opštine Ulcinj.

Strategijom razvoja sporta opštine Ulcinj 2020-2022 godine je prikazano postojeće stanje sporta u našoj opštini na osnovu kojih se definišu preporuke u smislu poboljšanja stanja , dalje prikaz ciljeva i načina ka boljem pozicioniranju sporta a sve u skladu sa:

- Nacionalnim programom razvoja sporta Crne Gore
- Zakonom o sportu
- Zakonom o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama

I dalje podzakonskim aktima:

- Pravilnik o bližim uslovima i načinu sticanja statusa vrhunskih sportista
- Pravilnik o načinu vođenja registra sportskih organizacija
- Pravilnik o sufinansiranju programa o sportu
- Pravilnik o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda sportista
- Uredba o kriterijumima za utvrđivanje visine naknada i premija.

ZNAČAJ I ULOGA SPORTA U SAVREMENOM DRUŠTVU

Sport ima ključnu ulogu u svakom društvu kroz doprinos socijalnoj koheziji, prevazilaženju predrasuda, povećanju pozitivnog uticaja na javno mnjenje i širenje etičkih i opštih principa koji se kroz njega prenose. Građani mogu učestovati u sportu kao pasivni posmatrači tj.gledaoci i ljubitelji sporta ili kao neposredni učesnici u sportskim aktivnostima, što jeste i najvažniji cilj razvoja sporta u svakom savremenom društvu kojem težimo i mi.

Ideja o vaspitanju tijela kao uslov za ravnotežu čovjekove ličnosti ima duboke korijene. U staroj Grčkoj društva sa robovlasničkim društvenim poretkom u Sparti i Atini davalo se na značaju sportu i fizičkoj aktivnosti. Međutim sport i fizička aktivnost u klasnom društvu nije bila široko postavljena i iz svojih okvira počinje izlaziti početkom XX vijeka dobijajući entuzijazam, popularnosti i društveni značaj.

Savremeni sport predstavlja ogromno dostignuće modernog društva i važno društveno blago. Sport je i jedna od pokretačkih snaga za dostizanje milenijumskih ciljeva razvoja ljudskog društva, definisanih od strane Ujedinjenih nacija. Posebno je važan za savremeni svijet koji se brzo mijenja i koji se, s jedne strane, karakteriše povećanjem slobodnog vremena, a sa druge, urbanizacijom i stalnim tehnološkim razvojem koji teže da odvoje čovjeka od njegove prirodne sredine.

Prema Evropskom kodeksu sportske etike i Evropskoj sportskoj povelji Savjeta Evrope, sport u osnovi mora biti:

- dostupan svima pod jednakim uslovima,
- human,
- slobodan i dobrovoljan,
- zdrav i siguran (bezbjedan)
- fer-plej, tolerantan, etički prihvatljiv i usmjeren ka punom ostvarivanju ličnosti,
- u skladu sa prirodnom sredinom i društvenim okruženjem,
- nezavistan od zloupotreba u političke, komercijalne i finansijske svrhe odnosno ciljeva koji su suprotni sportskom duhu.

Sportski duh je suštinska vrijednost sporta i karakterišu ga etika, fer-plej i poštenje, zdravlje, izuzetna dostignuća, karakter i obrazovanje, radost i zabava, timski rad, posvećenost, poštovanje pravila i zakona, poštovanje sebe i drugih učesnika, hrabrost, zajednica i solidarnost.

Uključivanje u sportske aktivnosti može osnažiti djecu i mlade ne samo sa aspekta fizičkog razvoja nego i psiho socijalnog razvoja, razvoja odgovornosti, usvajanje pozitivnih vrijednosti i boljem školskom uspjehu. Rezolucija Evropskog parlamenta (Resolution on Development and Sport) iz 2005. godine takođe naglašava značajne obrazovne i socijalne funkcije sporta i njegov značaj ne samo za fizički razvoj pojedinaca već i kada je riječ o promociji socijalnih vrijednosti kao što su timski duh, fer takmičenje, saradnja, tolerancija i solidarnost. Prilikom da učestvuju u sportu imaju svi građani bez obzira na društveni status ili bilo koji drugi vid opredijeljenosti.

Sport povezuje pojedince, porodice, zajednice, regione i celokupni narod. Kada se ljudi bave sportom oni se igraju, raduju i tada ispoljavaju najbolje ljudske osobine koje dolaze do posebnog izražaja: lojalnost, tolerancija, drugarstvo, timski rad, posvećenost i upornost.

Sa stanovišta aktuelnosti izučavanja sporta u savremenom društvu o sportu i njegovim tendencijama, fenomenima i pojavnim oblicima nužno je iznijeti sledeće:

- sport pripada grupi društvenih djelatnosti,
- sport ne proizvodi materijalnu vrijednost/on stvara nove vrijednosti
- sport je visoko stvaralačka oblast sa izraženom kreacijom i talentom
- sport teži perfekciji
- sport je javna djelatnost sa izraženom visoko komunikacijskom ulogom
- sport je sa stanovišta treninga visoko radna oblast
- sport je i biznis i to jedan od visoko profitnih poslova
- sport je sredstvo kojim se koriste profesionalne službe(vojska,policija itd)
- sport je profesija kojom se bave sportisti,treneri,menadžeri i drugi
- sport je naučna i obrazovna disciplina

Sport i fizička aktivnost imaju veliku ulogu u svakodnevnom životu i radu savremenog čovjeka. Danas u uslovima razvitka savremenih društvenih sistema stvoreni su preduslovi za konceptijski razvitak i unapređenje sporta i fizičke aktivnosti za sve. Nauka i tehnika jesu olakšali život ljudima ali su istovremeno poremetili ravnotežu i počeli ozbiljno da ugrožavaju ljudski biološki status. Usled smanjenja tjelesnih kretanja u procesu proizvodnje i radnom vremenu ljudi su vidno počeli gubiti svoju fizičku i radnu kondiciju. Sa druge strane buka, zagađenost vazduha i drugi negativni postulati poremetili su funkcionalne sposobnosti i čovjekovo zdravlje. Relativno mali broj građana je svjestan svog interesa u sportu i fizičkoj kulturi ali istraživanja pokazuju da bi se sa porastom ličnog i društvenog standarda moglo očekivati sve više prihvatanje sporta i fizičkih aktivnosti uopšte kao svakodnevnu potrebu za poboljšanje i potvrđivanje svoje vrijednosti.

OSNOVNE DEFINICIJE I PODJELA SPORTA

Krajem prvog vijeka rimski pjesnik Juvenal zapisao je „Mens sana in corpora sano“ ili „U zdravom tijelu, zdrav duh“ ne sluteći da će ova njegova poslovice biti i danas u savremenom svijetu prepoznata kao sinonim za sportsku aktivnost.

Danas se sportom nazivaju takmičenja koja su najčešće u sferi fizičkih aktivnosti ali postoje i sportovi koji nijesu vezani za fizičku aktivnost kao naprimjer šah. Neki od razloga za bavljenje sportom mogu biti razonoda, razvijanje tijela, rekreacija, poboljšanje sposobnosti, takmičarski duh kao i finansijska dobit.

Jedna od glavnih podjela sportova može biti na **grupne** i **samostalne**. U grupne ili zajedničke sportove spadaju svi sportovi koji se izvode grupno, gdje najveće mjesto zauzimaju sportske igre kao na primjer fudbal, košarka, odbojka, rukomet, vaterpolo, ragbi, hokej i drugi. U samostalne ili pojedinačne sportove spadaju atletika, borilački sportovi, gimnastika, plivanje, tenis i drugi. Neki sportovi mogu se izvoditi i pojedinačno i grupno kao recimo tenis, umjetničko klizanje skokovi u vodu, stoni tenis i drugi.

Sport može biti takmičarskog ili slobodnog karaktera. Takmičarski karakter je kada sportisti nastupaju na takmičenjima u želji za postizanjem vrhunskih rezultata dok se slobodni/amaterski karakter bavljenja sporta ogleda najčešće iz rekreativnih i zdravstvenih razloga.

Sport se može dijeliti na:

1. Rekreativni sport (obuhvata redovni program vježbanja i takmičenja u cilju očuvanja zdravlja i fizičke spremnosti)
2. Školski sport (u kojem su treninzi i sistem takmičenja prilagođeni uzrastu sportista, kako bi se svakom omogućilo da ispolji svoj talenat)
3. Amaterski sport (sportisti pojedinci stiču društvenu afirmaciju, ostvaruju neku dopunsku zaradu i slično)
4. Sport osoba sa invaliditetom (okuplja osobe sa posebnim potrebama i organizuje takmičenja u cilju tjelesne i mentalne rehabilitacije)
5. Profesionalni sport (sportisti, njihovi treneri, i ostalo osoblje su plaćeni za aktivno/profesionalno bavljenje sportom i on je njihovo osnovno zanimanje)

Pored toga sport se može dijeliti i na:

- **Elitni** ili vrhunski sport treba da omogući najboljim pojedincima da postanu vrhunski. Vrhunski sportski uspjesi nijesu mogući bez masovnog bavljenja sportom jer se najbolji pojedinci reprodukuju iz njega principom selekcije.

- **Netakmičarski** sport je individualni sport svakog pojedinca i podrazumijeva univerzalnu vrijednost jer se njime aktivno mogu baviti sve kategorije stanovništva.
- **Takmičarski** sport ključni značaj pridaje pobjedi, konkurenciji, žrtvovanju i slično.

DEMOGRAFSKI PODACI I STANOVNIŠTVO

Opština Ulcinj se nalazi na istočnoj obali Jadranskog mora I najjužnija je opština u Crnoj Gori. Zahvata površinu od 225 km² i spada među manje opštine u državi po veličini. Južnim dijelom u dužini od 32 kilometara, Ulcinj izlazi na Jadransko more, na istočnom dijelu se nalazi Rijeka Bojana , odnosno Republika Albanija, najzapadnija tačka ostrovo Stari Ulcinj , a na sjeveru je ograđen masivom planine Rumije . Opština Ulcinj ima specifičan I u Crnoj Gori jedinstven pejzaž i biodiverzitet ,kojoj sačinjavaju Velika plažasa pjesačnim dinamama I halofitnom vegetacijom,knete,Rijeka Bojana, Solana, Šasko jezero, Valdanos i njegovi stoljetni maslinjaci ...

Ulcinj ima mediteransku klimu , sa veoma toplim i suvim ljetima , umjerenim jesenjim i prolećnim periodima sa relativno malim količinama padaviina i blagim zimama . Rasponi srednji mjesečnih temperature kreću sa granicama od 6,9 C u januaru do 24,3 C u julu I avgustu , sa srednjom godišnjem temperaturom od 15,8 C .

Prema popisu stanovništva iz 2011. Godine na teritoriji opštine Ulcinj živi 19.921 stanovnika (3.21% ukupnog stanovništva Crne Gore) i 5.440 domaćinstava. Od ukupnog broja stanovnika 49,9% su muškarci (9.938) I 50,1% su žene (9.983).

ANALIZA STANJA SPORTA U ULCINJU

U V O D

U sadašnjim uslovima života i rada, sport predstavlja veoma važno područje u kojem čovjek na specifičan način može ispoljiti stvaralačke i motoričke sposobnosti. Samim tim sport predstavlja veoma složenu i kompleksnu aktivnost pojedinca ili grupe čiju strukturu i funkcionisanje čine razni podsistemi i to takmičarski, amaterski, školski, univerzitetski, rekreativni i sport osoba sa invaliditetom. To znači da sport danas predstavlja najveći društveni pokret u Evropskoj Uniji i samim tim je značajan element koji doprinosi povezivanju ljudi na njenoj teritoriji. U periodu od 1997-2000 godine izdvojila su se tri elementa koja su dala pečat formiranju politike evropskog sporta a to su „sport i pravo“, „sport kao demokratski pokret“ i „sport i socijalna kohezija“. Oni su diktirali tempo promjena u sistemima sporta kako u članicama EU tako i njenim potencijalnim kandidatima. Na osnovu tih činjenica naša lokalna uprava kao osnovni subjekat upravljanja i odlučivanja o javnim interesima, između ostalog, ima veliki uticaj i na zadovoljenje potreba građana u oblasti sporta i rekreacije obzirom da se iz njenog budžeta finansiraju sportski kolektivi i organizacije, izgradnja i održavanje sportskih objekata, razvoj talentovanih mladića i djevojaka, organizovanje raznih sportskih događaja i manifestacija tačnije značajno doprinosi cjelokupnom prosperitetu i promociji kao važne društvene potrebe i djelatnosti. Posredstvom izabranih predstavnika u opštinskoj strukturi i službama pruža se mogućnost da se javne potrebe za sportom i rekreacijom potpuno ostvare na lokalnom nivou i tim se značajno doprinese zdravijem i kvalitetnijem načinu života. Shvatajući značaj sporta, lokalna uprava nastoji da stvara što bolje uslove za bavljenje raznim aktivnostima u ovoj oblasti unapređujući sve djelokruge rada posebno sa mladima.

Na osnovu navedenog, izrada ove Strategije podrazumijeva što detaljniji i na objektivnim pokazateljima utemeljeni prikaz sadašnje situacije, uočavanje pojedinih područja nužnih i mogućih poboljšanja i postavljanja ciljeva budućeg djelovanja. Zato ovaj dokument obuhvata tačnije analizira i definiše strateške ciljeve razvoja sljedećih oblika sporta:

- takmičarski,
- školski,
- rekreativni,
- sport za sve,
- objekti i infrastrukturni sadržaji,

➤ kadrovski potencijali.

Obaveza izrade programa proizašla je iz Zakona o sportu Crne Gore kojim je propisano da se za ostvarivanje javnog interesa donosi jedan takav dokument kojim se utvrđuju dugoročne potrebe lokalnog stanovništva, zatim razvojni prioriteti, dinamika realizacije, organizacione, finansijske i administrativne mjere za ostvarivanje projekta a koji se finansiraju ili sufinansiraju iz opštinskog budžeta.

U Ulcinju takmičarski sport se realizuje kroz aktivnosti saveza ili klubova u onim sportovima koji su uvršteni u Olimpijski program ili nijesu na toj listi. Na našem području najveću popularnost imaju fudbal, košarka, karate, teakwando, rukomet, i pojedini borilački sportovi. Ako sagledamo njihovu strukturu može se zaključiti da brojnost i rasprostranjenost klubova tačnije masovnost u nekoj sportskoj grani ne zavisi samo od popularnosti odnosno zainteresovanosti građana i mladih ljudi već u najvećoj mjeri od finansijskih mogućnosti kako i na koji način održati klub u sistemu takmičenja. Zakon o sportu Crne Gore propisuje da se profesionalni sportski klub osniva za obavljanje sportskih djelatnosti kao privredno društvo te da se na osnivanje, rad, upravljanje i prestanak jednog takvog kolektiva primjenjuju propisi koji se odnose na privredna društva ako kojim ovim Zakonom nije drukčije precizirano. Za razliku od profesionalnog amaterski sportski klub se osniva kao udruženje građana. Prema podacima Ministarstvo sporta i mladih, nadležne institucije za registraciju klubova i saveza u našoj zemlji na području Ulcinja, u registar sportskih organizacija upisani su:

- Omladinski fudbalski klub “Otrant Olimpic”
- Fudbalski klub “Akademija”
- Košarkaški klub “Ulcinj 1976”
- Košarkaški klub “Jadran”
- Karate klub “Ulcinj”
- Karate klub “Rei”
- Karate klub “Champion”
- Karate klub “Albulena”
- Kik boks klub “Albulena 1 “
- Teakwando klub “Ulqini “
- Teniski klub “Bellevue”
- Amatersko tenisko društvo “Ada nec Montenegro”
- Atletski klub “Orion”
- Ženski rukometni klub “Ulcinj”
- Stonoteniski klub “Valdanos”
- Kajt-surfing klub “Nebo i more”
- Džet ski klub “Delfin”

- Sportsko rekreativni klub “Pacha surf “
- Klub sportskog ribolova “ Neptune “
- Klub sportskog ribolova na moru “ Bojana “

Međutim, ima i klubova koji nijesu u skladu sa ovim Zakonom obavili preregistraciju i sve dok to ne urade ne mogu se takmičiti u zvaničnim opštinskim i državnim ligama.

Analiza stanja takmičarskog sporta odnosi se na period kada je počela preregistracija klubova i saveza tako da su podaci dobijeni od Ministarstvo sporta i mladih januar 2019. godine.

Na području Ulcinja prema raspoloživim podacima koji su prikupljeni u saradnji sa klubovima i savezima trenutno egzistira preko 20 kolektiva. Najmasovni i najrasprostranjeni sportovi su fudbal, košarka, rukomet, amaterska društva i borilački sportovi. Obzirom na njihovu brojnost jedan od ključnih problema je obezbjeđivanje neophodnih materijalnih i finansijskih sredstava za treniranje, pripremu i nastupe na zvaničnim takmičenjima. Na tom planu treba istaći da su sponzorstva od strane privrednih subjekata nedovoljna dok su ostali prihodi od članarina ili ulaznica zanemarljivi. Drugi problemi odnose se na nedostatak infrastrukturnih sadržaja i opreme kao i stručnog-trenerskog kadra. Prije svega visoko obrazovanih lica sa odgovarajućim licencama na državnom i međunarodnom nivou.

ŠKOLSKI SPORT

ANALIZA STANJA U PREDŠKOLSKOM UZRASTU

UTICAJ I ZNAČAJ FIZIČKOG VASPITANJA NA RAST I RAZVOJ DJECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

U savremenim uslovima života fizičko vaspitanje i obrazovanje djece predškolskog uzrasta dobija poseban značaj. Naučno tehnološka i informacijska revolucija, pored niza pozitivnih efekata, nosi sa sobom i raznovrsne negativne uticaje po zdravlje i sposobnosti djece.

Ako znamo da savremenu tehnologiju danas koriste i djeca predškolskog uzrasta onda znamo da to vodi raznim oboljenjima tj. takozvane bolesti civilizacije, što znači da su najviše posledica dinamične fizičke aktivnosti.

Zato je od posebnog značaja da se za djecu predškolskog uzrasta obezbijedi efikasan sistem fizičkog vaspitanja koji treba sistematski da zadovoljava njihovu potrebu za kretanjem, za fizičkom aktivnošću, da efektivno podstiče normalan rast i razvoj, kao i razvoj najvažnijih vitalnih organa i organizma u cjelini.

Fizičko vaspitanje djece predškolskog uzrasta je značajan dio integralnog procesa njihovog vaspitanja i obrazovanja, svestrane pripreme za život i rad.

SPROVOĐENJE FIZIČKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

U predškolskoj ustanovi sprovode se aktivnosti fizičkog vaspitanja i obrazovanja sa ciljem da se doprinese cjelokupnom razvoju ličnosti, prvenstveno razvoju fizičkih, funkcionalnih i motoričkih sposobnosti, očuvanje i unapređenje zdravlja, sadržajnijem i korisnijem provođenju vremena i razvoju pozitivnih osobina ličnosti.

Vaspitači i medicinske sestre u predškolskoj ustanovi sprovode aktivnosti fizičkog vaspitanja i obrazovanja sa ciljem da od najranijeg djetinjstva obezbijede pozitivan uticaj na:

- Harmoničan tjelesni rast i razvoj
- Pravilan razvoj motorike, usvajanja lakoće, mekoće i koordinacije pokreta
- Usvajanje pravilnog držanja tijela, prevencija tjelesnih deformiteta i otklanjanje početnih funkcionalnih poremećaja pravilnog držanja tijela
- Pravilan razvoj i funkcionisanje svih organa tijela
- Emocionalni i intelektualni razvoj ukupnog razvoja dječje ličnosti

PREDLOG ZA DALJI RAD I RAZVOJ FIZIČKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA NA NIVOU OPŠTINE ULCINJ

Plan i program koji se sprovodi u toku školske godine obuhvata i akcioni plan koji sadrži i obuhvata obilježavanja važnih datuma kao što su Dan zdravlja, Dan sporta, Dan planete zemlje...

Uvijek na kreativan i osmišljen način u saradnji sa roditeljima se sprovode aktivnosti pa bi željeli da se ti važni datumi organizuju kao manifestacija na nivou Opštine, uključujući i ostale vaspitno obrazovne ustanove.

Takođe, od velikog značaja bi bilo da se angažovanjem stručnog lica za fizičko vaspitanje i obrazovanje, da doprinos mjesečno u radu sa djecom predškolskog uzrasta u ustanovi.

ANALIZA STANJA FIZIČKOG VASPITANJA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Školski sport

Fizičko vaspitanje kao integralni dio vaspitno obrazovnog procesa u školama predstavlja osnovu školskog sporta. Školski sport i fizičko vaspitanje su međusobno povezani mnogostrukim veoma složenim vezama i međusobno se dopunjuju u ostvarenju osnovnih ciljeva a to su: doprinos zdravlju i skladnom razvoju ličnosti. Fizičko vaspitanje omogućava učenicima da steknu bazične kretnje vještine i neophodna znanja, formiraju pozitivne stavove prema fizičkoj aktivnosti i sportu, pripremajući ih za aktivan način života.

U Crnoj Gori devetogodišnja osnovna škola podijeljena je na tri ciklusa: I ciklus (1, 2. i 3. razred), nastavnik/ca razredne nastave, uzrast od 6-8 godina, II ciklus (4, 5. i 6. razred), nastavnik/ca razredne i predmetne nastave, uzrast od 9-11 godina i III ciklus (7, 8. i 9. razred), nastavnici predmetne nastave, uzrast od 12-14 godina. Predmet fizičko vaspitanje je obavezan i ravnopravan sa ostalim školskim predmetima.

Fizičko vaspitanje u osnovnoj školi

Mjesto i značaj fizičkog vaspitanja u sistemu vaspitanja odavno je poznato. Mnoga sprovedena istraživanja imala su za cilj da utvrde u kojoj mjeri fizičko vaspitanje dovodi do pozitivnih uticaja kod učenika. Savremeni način života djece i omladine, nedostatak slobodnog vremena zbog povećanja školskih obaveza kao i nedovoljno kretanje i vježbanje sve više utiče na pad njihovih motoričkih i funkcionalnih sposobnosti a samim tim ugrožava zdravlje.

Analizirajući stanje sporta u osnovnim školama dobili smo sljedeće stanje: na području opštine Ulcinj nastavu u 4 osnovne škole sa područnim odjeljenjima pohađa 2095 učenika.

Tabela 1. Osnovne škole u Ulcinju sa brojem učenika

OSNOVNA ŠKOLA		BR. UČENIKA	M	Ž
1.	MARŠAL TITO	1220	596	624
2.	BOŠKO STRUGAR	385	198	187
3.	MARKO NOCULOVIĆ	93	43	50
4.	BEDRI ELEZAGA	397	207	190
UKUPNO		2095	1044	1051

Nastavu fizičkog vaspitanja od prvog do petog razreda izvode nastavnici/ce razredne nastave – učitelji/ce, a od šestog do devetog razreda diplomirani profesori fizičkog vaspitanja pa je uslovno izvršena podjela na mlađi i stariji školski uzrast.

Mlađi školski uzrast (djeca od 6 do 11 godina ili od prvog do petog razreda) karakteriše veoma osjetljiv period kada se dešavaju velike promjene u životu djece.

Analiza stanja fizičkog vaspitanja u ovom uzrastu je pokazala da se nastava izvodi tri puta sedmično.

Nastavu fizičkog vaspitanja u mlađim razredima izvode nastavnici razredne nastave i ona je uglavnom dobro organizovana. Nastavnici razredne nastave se uglavnom pridržavaju važećih planova i programa a često se dešava da se časovi fizičkog vaspitanja zamjenjuju drugim predmetima.

Takmičenja u ovom uzrastu se organizuju i uglavnom se svode na izlete i kroseve. Neophodno je uvođenje posebno planiranih programa u okviru nastave fizičkog vaspitanja namijenjenih prvenstveno razvoju motoričkih sposobnosti učenika i učenica mlađeg školskog uzrasta kao i zadovoljenju njihovih potreba za igrom. Stručna lica koja bi trebalo da planiraju i sprovode nastavu fizičkog vaspitanja, moraju da posjeduju adekvatno stručno znanje. Smatramo da će zakonski obavezno uvođenje predmetne nastave fizičkog vaspitanja u mlađe razrede doprinijeti poboljšanju efekata nastave fizičkog vaspitanja u ovom uzrastu.

Kod *starijeg školskog uzrasta* (od šestog do devetog razreda), većina učenika nastavu fizičkog vaspitanja koristi kao jedinu priliku za organizovano bavljenje sportom. Takođe u nastavnim programima i planovima postoje planovi za realizaciju slobodnih aktivnosti, koje podrazumijevaju osnivanje sportskih sekcija u skladu sa potrebama i afinitetima učenika, i to je zadatak nastavnika fizičkog vaspitanja. Zakonom o sportu Crne Gore određeno je da, radi sprovođenja vannastavnih sportskih aktivnosti učenika, školski odbori osnivaju školska sportska društva. Školsko sportsko društvo ima važnu ulogu u okupljanju i uključivanju učenika u proces aktivnog bavljenja sporta a glavni cilj je omasoviti školski sport i učiniti ga dostupnim svakom djetetu.

U analizi problema u ovoj oblasti prepoznati su materijalno-tehnički uslovi, nedovoljan broj termina predviđenih za realizaciju sekcija u radnoj sedmici kao i mali broj učenika uključen u rad sekcija. Zatim nedovoljan angažman nastavnika i trenera u prigradskim sredinama, gdje školski sport predstavlja jednu od rijetkih, ako ne i jedinu mogućnost učenicima sa sela da budu uključeni u sportske aktivnosti. Izuzetno je važno da se u školama uključi što veći broj učenika, a to će biti moguće ukoliko se poveća broj vannastavnih aktivnosti i na adekvatan način stimulišu pedagoški i sportski radnici.

U školskim sportskim društvima u opštini Ulcinj učenici su podijeljeni u sekcije i treniraju izabrani sport i učestvuju na školskim takmičenjima. Program školskih sportskih igara Crne Gore odvija se kroz četiri stepena takmičenja: školski nivo, opštinski nivo, regionalni nivo i državni nivo. Škole su obavezne da održe školsko prvenstvo koje se može organizovati kao odjeljensko, međuodjeljensko, a zatim međurazredno takmičenje. Odabrane ekipe (reprezentacije) škole se prijavljuju za opštinsko takmičenje. Pobjednici opštinskog takmičenja učestvuju na regionalnom i državnom takmičenju.

Tabela 2. Zastupljenost sportskih sekcija u osnovnim školama

OSNOVNA ŠKOLA		SEKCIJE					
		Fud	Koš	Odb	Ruk	Atl	Pp
1.	MARŠAL TITO	*	*	*	*	*	
2.	BOŠKO STRUGAR	*	*	*		*	
3.	MARKO NUCULović	*	*			*	
4.	BEDRI ELEZAGA	*	*	*		*	*

Tokom školske godine organizuju se školska sportska takmičenja u više sportskih grana koja realizuju aktivni nastavnika fizičkog vaspitanja. Prije početka samih takmičenja, nastavnici vrše selekciju učenika po sportovima i nastavljaju trenažni proces u cilju postizanja što bolje fizičke i taktičke pripreme. Učenici se takmiče u malom fudbalu, rukometu, košarci, odbojci, atletici i šahu. Regionalno i državno sportsko takmičenje priprema, organizuje i sprovodi Crnogorski savez školskih sportskih društava.

Za uspješno organizovanje školskog sporta pored stručnog nastavnog kadra i dovoljnog broja časova, neophodni su: oprema, rekviziti i odgovarajući prostor za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja i sportskih sekcija.

Tabela 3. Pregled sportskih školskih terena

OSNOVNA ŠKOLA		SALA (m ²)	Spoljni tereni			
			Koš	Odb	Fud/Ruk	Ostalo
1	MARŠAL TITO	1696	*	*	*	
	Područna Zogaj	154.20			*	
	Pistula	288.40			*	
	Darza	160.68			*	
2	BOŠKO STRUGAR	742.35	*	*	*	
	Područna Kolomza	175.25			*	
3	MARKO NUCULović	1125.0	*		*	
4	BEDRI ELEZAGA	745.0	*	*	*	

Analizom stanja školskih objekata primjetno je da tri škole na teritoriji opštine Ulcinj imaju sportsku salu, jedna škola ima samo travnate terene (livada) za fudbal. Spoljni sportski tereni su različitih veličina i dimenzija i neki se nalaze u veoma lošem stanju. Većina njih je skoro u potpunosti neopremljena, zapuštena i loše održavana i takva predstavlja ozbiljnu prepreku za izvođenje nastave ili bilo kakve aktivnosti.

Prijedlog mjera za unapređenje školskog sporta:

- *Učešće Lokalne samouprave u projektima izgradnje, sanacije i adaptacije zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog sporta.*
- *Učešće Lokalne samouprave u opremanju škola funkcionalnim spravama i rekvizitima.*
- *Podsticanje stručnog usavršavanja nastavnika, organizacija stručnih tribina i seminara na temu školskog sporta i redovne fizičke aktivnosti kao osnovnog segmenta zdravog stila života.*
- *Formiranje sportskih sekcija prema interesovanju učenika, povećanje njihovog broja i kvaliteta kroz programe školskog sporta i poboljšanje infrastrukture.*
- *Podsticanje rada školskih sekcija u nižim razredima osnovnih škola u gradskim i područnim odjeljenjima.*

- *Organizovanje što više manifestacija u kojima će učestvovati veći broj djece*
- *Uključivanje svih relevantnih činioaca školskog sporta u promociju njegovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod djece i mladih na sportskim terenima.*
- *Organizovanje i stvaranje uslova za realizaciju stručno instruktivnog rada u nižim razredima u ciklusu iz programa vježbi na tlu i spravama kao pomoć nastavnika fizičkog vaspitanja učiteljima zbog složenosti ovog sadržaja.*
- *Podsticanje punopravnog učestvovanja učenika sa smetnjama u razvoju u školskom sportu, u različitim ulogama (takmičari, sudije, tehnička lica).*
- *Saradnja sa sportskim klubovima i trenerima, rano prepoznavanje talenata i usmjeravanje ka sportskim klubovima*

ANALIZA STANJA FIZIČKOG VASPITANJA U SREDNJIM ŠKOLAMA

Fizičko vaspitanje predstavlja osnovu školskog sporta. Školski sport i školsko fizičko vaspitanje su međusobno povezani mnogostrukim i složenim vezama i međusobno se dopunjuju, dijeleći zajedničke temeljne ciljeve: doprinos zdravlju i skladnom razvoju ličnosti. Fizičko vaspitanje omogućava učenicima da steknu bazične kretne vještine i neophodna znanja, formiraju pozitivne stavove prema fizičkoj aktivnosti i sportu, pripremajući ih za aktivan način života. Bavljenje školskim sportom omogućava djeci i mladima da kroz takmičenja različitog nivoa unaprijede svoje motoričke kompetencije, socijalne vještine i samopoštovanje i može predstavljati prelaz ka bavljenju sportom u sportskim klubovima, orijentisanim na postizanje vrhunskog sportskog rezultata.

Osnovna uloga školskog sporta u srednjim školama je da svim učenicima, bez obzira na uzrast, pol, sposobnosti i druge razlike, omogući učestvovanje u sportskim aktivnostima i tako doprinese fizičkom i mentalnom zdravlju i razvoju i podstakne učenike na bavljenje sportom u školi i na taj način doprinese formiranju aktivnog životnog stila kod mladih.

Školski sport u srednjim školama treba da doprinese unapređenju javnog zdravlja, bude baza za omasovljavanje i razvoj sporta u opštini i spona između škola, sportskih klubova i udruženja. Školski sport u srednjim školama u prvi plan ističe participaciju i visok nivo aktivnosti svih učesnika uz korišćenje inkluzivnih strategija koje svim učenicima omogućavaju da dožive uspjeh. U nastavnim programima i planovima postoje planovi za realizaciju slobodnih aktivnosti, koje podrazumijevaju osnivanje sportskih sekcija ili školskih ekipa, u skladu sa potrebama i afinitetima učenika, i to je zadatak nastavnika fizičkog vaspitanja. Svaka škola ima obavezu da organizuje unutar školska takmičenja.

Školski sport u srednjim školama ima važnu ulogu u uključivanju učenika u proces aktivnog bavljenja sportom, ali moraju se imati u vidu razvojne potrebe djece, i da je školski sport u srednjim školama, prije svega prilika za razvoj zdravih životnih navika, pa potom oblast selekcije za budući angažman u sportu.

U analizi problema u ovoj oblasti, najčešće se navodi da postoji mali broj sekcija, pa je potrebno organizovati veći broj sekcija kako bi se obogatio sportski sadržaj škole.

Kada govorimo o sportu u srednjoj školi na teritoriji opštine Ulcinj prepoznati su i materijalno-tehnički uslovi koji su zajednički problem u svim oblastima sporta, pa tako i u ovom. Ono što je veoma važno jeste nedostatak uslova koji se odnosi na sprave i rekvizite u školi. Izuzetno je važno da se u školama uključi što veći broj učenika kao dio sportskih sekcija, a to će biti moguće ukoliko se poveća broj vannastavnih sportskih aktivnosti i na adekvatan način stimulišu pedagoški i sportski radnici. Broj učenika u srednjoj školi u Ulcinju je 740 (420 dječaka –320 djevojčica).

Pri analizi problema u ovoj oblasti izdvojila se potreba za boljom institucionalnom saradnjom i komunikacijom, jer se jedni te isti učenici pojavljuju na svim nivoima takmičenja.

Neophodno je staviti akcenat na povećanje broja sekcija i takmičenja unutar i između sekcija gdje bi učenici, bez obzira na predispozicije za bavljenje sportom, svi učestvovali. Bitno je naglasiti i da su ta takmičenja važan prioritet i način za omasovljavanje broja dece u školskom sportu.

Lokalna samouprava treba da podržava takmičenja u školskom sportu kako na gradskom, regionalnom i državnom nivou jer su počela da se održavaju takmičenja na tim nivoima kojih do sada nije bilo.

Lokalna samouprava treba da kreira i sprovodi pojedine mjere koje se tiču usvajanja odluka o prioritetima i finansiranju određenih programa u srednjoškolskom školskom sportu.

OPŠTI CILJ: Unapređenje sporta u srednjoj školi u Ulcinju

POSEBAN CILJ: Unapređenje partnerstva sa lokalnom samoupravom radi poboljšanja materijalno-tehničkih uslova za realizaciju školskog sporta u srednjoj školi na teritoriji grada Ulcinju

AKTIVNOSTI	MJERE I ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNE INSTITUCIJE I PARTNERI	ROK AKTIVNOSTI	RESURSI
------------	----------------	-----------------------	----------------------------------	----------------	---------

Učešće Lokalne samouprave kao partner u projektima izgradnje, sanacije i adaptacije sportskih objekata pri školi	Partnerstvo u izgradnji, sanaciji i adaptaciji zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog sporta	Uraditi analizu stanja sportskih objekata pri školama Izraditi finansijski plan	Lokalna samouprava i Ministarstvo prosvjete i nauke	2019-2022	Budžet
Učešće Lokalne samouprave kao partnera u projektima opremanja sportskih objekata pri školama	Partnerstvo u opremanju škola funkcionalnim spravama i rekvizitima prema prethodno utvrđenim prioritetima	Uraditi analizu stanja sprava i rekvizita Izraditi plan za opremanje	Lokalna samouprava i Ministarstvo prosvjete i nauke	2019-2022	Budžet

AMATERSKI SPORT – SPORT ZA SVE

SPORT U MJESNIM ZAJEDNICAMA

Uvod

Mjesne zajednice su konstitutivni činioci lokalne samouprave i u njima se odvija ili bi trebalo da se odvija: kulturni, ekonomski, obrazovni, sportski i uopšte društveni život. Ukoliko je organizovaniji život u mjesnim zajednicama, onda će i opština kao društvena organizacija koja ima starešinstvo nad mjesnim zajednicama biti uspješnija, bogatija, kreativnija, sa jasnim ciljevima i boljom perspektivom.

Sport kao značajna oblast društvenih djelatnosti ima jasne poruke i ima mogućnost da utiče na bolji i sadržaniji život u mjesnim zajednicama.

Cilj „Sporta u mjesnim zajednicama“

Sportsko rekreativni život građana u mjesnim zajednicama ima za cilj da:

- poboljša i učvrsti zdravlje građana
- poboljša psihofizičke sposobnosti građana
- utiče na izgradnju i utvrđivanje društvenih kvaliteta: tolerancije, poštovanja drugih, razvoja homogenizacije i sloge, eliminisanje diskriminacije, isključivanje poroka i uopšte na uobličavanje jednog pozitivnog trenda u mjesnim zajednicama.

Sportske aktivnosti treba da se organizuju tokom čitave godine kako bi zdravstveni i socijalni aspekti bili zadovoljeni.

Sportski sadržaji

Građanima mjesnih zajednica treba omogućiti i organizovati ih da se bave:

- pješaćenjem – planinarenjem
- biciklizmom
- sportskim igrama
- lovom i ribolovom
- stonim tenisom
- atletikom
-

Mnoge od ovih aktivnosti mogu se individualno upražnjavati, neke su kolektivne i potrebna im je timska organizacija.

Potrebne aktivnosti u cilju funkcionisanja strategije

- Savjet i predsjednici mjesnih zajednica u saradnji sa nadležnim Opštinskim organom treba da izaberu rukovodioca sportskih aktivnosti.
- Rukovodioc sportskih aktivnosti treba da odredi svoje pomoćnike za sportske discipline pojedninačno.
- Za rekreativne aktivnosti (biciklizam, pješačenje, planinarenje...) dovoljna su uputstva, povremeno predavanje ljekara i kvalifikovanih sportskih radnika.
- Potrebno je obezbijediti finansijska sredstva ili sponzore za nabavku sportske opreme i rekvizita.
- Potrebno je obezbijediti pristup sportistima na već izgrađenim sportskim objektima, kao i raditi na izgradnji novih objekata u mjesnim zajednicama ili rekonstrukciji postojećih .

Afirmisati program „Sport u mjesnim zajednicama“ putem medija (novine, lokani radio , Tv .....)

Sportski radnici

Obrazovna struktura afirmisanih sportskih radnika i potencijalnih sportskih radnika koji su u fazi školovanja u našoj opštini je sve bolja. Skoro da nema mjesne zajednice koja nema kvalifikovane sportske radnike ili studente koji bi se mogli uključiti u program „Sport u mjesnim zajednicama“.

Rukovodioci sportskih ekipa mogu biti: profesori fizičke kulture, sportski treneri, studenti sportskog usmjerenja, bivši sportisti... Svi moraju biti ozbiljne ličnosti sa karakternim i moralnim osobinama.

Finansiranje sporta u mjesnim zajednicama

- Sportski objekti u mjesnim zajednicama su javna dobra i mogu se koristiti bez nadoknade sportista.
- U mjesnim zajednicama promoviramo amaterski sport, tako da svako ima svoju ličnu opremu.
- Za kolektivnu sportsku opremu (dresovi i dr.) uvijek se nađu raspoloženi sponzori, ukoliko su angažovani rukovodioci mjesne zajednice.

Zaključak:

- Sportsko rekreativne aktivnosti trebaju postati stil života običnih ljudi u mjesnim zajednicama radi očuvanja zdravlja i podizanja psiho-fizičkih sposobnosti.
- Odgovorni subjekti u mjesnim zajednicama i opštini treba da se angažuju na animiranju građana i stvaranju uslova za program „Sport za sve“.

SPORT ZA OSOBE SA INVALIDITETOM

U Opštini Ulcinju ne postoji sportski klub, koji se bavi razvojem sporta kod osoba sa invaliditetom. Takođe ne postoji ni institucionalno riješeno pitanje bavljenja sportom osoba sa invaliditetom u Opštini Ulcinj a što je situacija i u cijeloj Drzavi, te Ulcinj nije izuzetak.

Obrazovnovaspitne Ustanove u Opštini, nemaju posebno organizovanu fizicku kulturu za učenike sa smetnjama, niti ima stručnog kadra za rad sa ovom kategorijom učenika.

Predlog mjera:

1. Napraviti pristupne rampe svim sportskim objektima u Opštini Ulcinj,
2. Pokušati obezbjediti rad sa učenicima sa smetnjama i invaliditetom u Školama u saradnji sa Ministarstvom Prosvjete
3. Iznaci mogućnost formiranja jednog Mješovitog sportskog kluba, koji bi vodili stručnjaci i koji bi egzistirao pod okriljem lokalne samouprave
4. Kroz razne vidove edukacije uticati na sportske klubove da naprave sekcije za osobe sa invaliditetom.
5. Uvrstiti osobe sa invaliditetom u razna sportska dešavanja u okviru Programa Sport za sve.

Prilikom pravljenja same strategije, imati u vidu Strategiju na nivou Države i prihvaćene međunarodne obaveze.

AMATERSKI SPORT

Amater je osoba koja se bavi nečim iz ljubavi , zadovoljstva ili zabave , a ne zbog finansijske koristi , odnosno neprofesionalnosti.

Amaterski sport je poznat kao neprofesionalni sport. To je kategorija sportskih aktivnosti, kojima se ne realizuju profesionalni odnosi između sportista i sportskih institucija. Amaterski sport može biti vrhunski, atraktivan i u smislu postizanja određenog kvaliteta sportskih rezultata. Običan amaterski sport znači da se sportista bavi fizičkim vežbama samo za sebe, bez obzira da li postiže visoke ili niske rezultate, ili da mu nije osnovni cilj da sportskom aktivnošću ostvari zaradu.

U našem gradu je amaterski sport zastupljen u manjim klubovima što ne znači da nije u stanju da postiže vrhunske rezultate , naprotiv ima dosta primjera gdje imamo ostvarene vrhunske rezultate kako na regionalnom tako i na Balkanskom prostoru.

REKREATIVNI SPORT

Rekreacija je fizička aktivnost , uz korišćenje vremena na neprofitabilan način , a i na mnogo načina predstavlja i terapijsko osvježenje za tijelo i duh.

Rekreativci slobodno vrijeme koriste za posvećivanje rekreativnom sportu u našoj opštini u raznim oblicima, bilo da je to šetanje, teretana, pecanje, biciklizam, trčanje ili bilo koja grupna fizička aktivnost fudbal, košarka, odbojka i dr.

Preporuka za rekreativni sport bi bila izgradnja trim staze za trčanje sa ostalim bliskim rekvizitima u sklopu nje (razboj, vratilo i slično). Izgradnja biciklističke staze uz stari put ka Podgorici. Dalje pravljenje jedne sportsko-rekreativne pa i takmičarske "staze" za pecanje na Zeti. Oplemenjavanje parkova sa dječijim rekvizitima: klackalicama, toboganima i sličnim rekvizitima za najmlađe.

PROFESIONALNI SPORT

Sport se može definisati kao organizovan sistem telesnog vežbanja koji teži usavršavanju tela radi postizanja maksimalnih sportiskih rezultata u određenoj sportskoj delatnosti ili grani.

Razlikujemo nekoliko vrsta sporta: rekreativni, amaterski, vrhunski i profesionalni sport koji se posebno izdvaja kao delatnost u koju su upletene različite vrste društvenog delovanja. U sportu svoju korist i dobit pokušavaju da ostvare različite društvene grupe. To su: biznismeni, sponzori, političari ali i pojedinci koji pokušavaju da ostvare ličnu korist. Ekonomija je usko povezana sa sportom i u današnje vreme nemoguće je odvojiti ova dva pojma.

Sport je višedimenzionalni i složen fenomen. Pored takmičenja, područje sporta obuhvata socijalne, psihološke, ekonomske, političke, pedagoške, naučne, medicinske, filozofske, religiozne, kulturne, pravne i druge vrednosti. Sport je društvena pojava, sa specifičnim socijalnim funkcijama i izraz je određenih društvenih pojava.

Uporedo sa razvojem savremenog društva i stvaranjem novih potreba, a u cilju njihovog zadovoljavanja, javljaju se mnogobrojne aktivnosti i razvijaju raznovrsne delatnosti koje obuhvataju i pojam profesionalnog sporta. Savremeni oblici proizvodnje, zasnovani na humanizaciji društva, kulturnom, duhovnom i intelektualnom razvoju, kao i ogromnom slobodnom vremenu, predstavljaju pogodno tlo za afirmaciju i dalji razvitak sporta, paralelno sa razvojem društva. Pošto je sport postao značajno i široko područje društvenog života, razumljivo je što se iz takve stvarne situacije javlja potreba da se odnos područja sporta i drugih oblasti društva naučno izučavaju.

Odnosi između društva i područja sporta veoma su raznovrsni, uzajamni, promenljivi – pogotovu u dinamičnom vremenu, kako zbog promena u društvu

tako i zbog promena i kretanja u samom sportu, te su zbog toga i veoma kompleksni. Status i položaj sporta, ostvarivanje njegove uloge i mogućnosti razvoja, upravo zavise od materijalne razvijenosti društva, razvijenosti ekonomije, pravnog sistema, političkih odluka, ideoloških shvatanja, kao i kulturnog ambijenta uopšte.

Odnosi između profesionalnog sporta i društva su komplementarni, što znači da se oblast sporta međusobno povezuje i dopunjuje sa drugim područjima društvenog života. Olimpijske igre, svetska prvenstva, evropske šampionate, kontinentalna i regionalna takmičenja, takmičenja po pojedinim disciplinama i granama sporta nemoguće je organizovati bez prisustva delovanja državnih institucija, državnih donacija, poklona, nagrada, ekonomski najmoćnijih kompanija, različitih sponzora, raznovrsnih marketinških aktivnosti privatnih firmi, preduzeća, prisustva sistema informisanja kroz opštu borbu za ekskluzivna prava prenosa najvećih TV giganata, publike i dr. Dakle, sport predstavlja jedan sistem koji pripada i drugim sistemima i koji u sebi sadrži druge sisteme koji i sami pripadaju drugim sistemima. Ta isprepletanost sporta sa drugim društvenim sistemima dovodi do suštinskog zaključka da je profesionalni sport sistem u sistemima sa sistemom u sebi.

ZDRASTVENA SPOSOBNOST SPORTISTA

Zdravlje ispred svega. Ovo je jedna od najbitnijih ako ne i najbitnija stavka na koju moramo svi zajedno obratiti pažnju.

Vrste pregleda koji se sprovode u cilju utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista definisane su Pravilnikom o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda sportista koji je donijelo Ministarstvo zdravlja na osnovu Zakona o sportu. Preciznije obaveze sportskih klubova u vezi zdravstvene zaštite sportista su definisane Zakonom o sportu i Strategijom za razvoj sporta u Crnoj Gori.

SPORTSKA INFRASTRUKTURA

Postojeća sportska infrastruktura je veoma oskudna i svodi se na školske fiskulturne sale, na igrališta u okviru školskih ustanova, fudbalski i teniske terene u okviru hotelskog kompleksa "Karisma" i samo par igrališta u osrednjem i lošem stanju u društvenoj svojini.

Analizirajući sportsku infrastrukturu od samog zapada tj, granice sa Opštinom Bar i polazeći prema istoku tj, prema albanskoj granici nailazimo na sljedeće lokalitete:

- U naselju Kruče nalazi se igralište za mali fudbal dimenzija 40x20m. Ovo igralište je urađeno preko Mjesne zajednice "Bratica" i mještani su sopstvenim sredstvima i donacijama uradili betonsku podlogu i ograđivanje sa tri strane. Međutim, ovaj teren je

vremenom amortizovan i potrebna je rekonstrukcija podloge, ograđivanje sa četvrte strane i postavljanje mini tribina.

- U zalivu Valdanos u sklopu nekadašnjeg vojnog odmarališta se nalazi poligon malih sportova i to za: teren za mali fudbal, dva terena za košarku, teren za odbojku, teren za mini golf sa 15 rupa. Ovaj poligon nije u funkciji unazad 10 godina i prepušten je zubu vremena. U periodu van sezone ovaj poligon su koristili mještani u punom kapacitetu i predstavljao je pravi centar za rekreaciju. Neophodna je adaptacija u pogledu rekvizita (golovi, koševi i mreže), takođe je potrebno očistiti obraslo žbunje i rastinje koje je ovaj lokalitet učinio nepristupačnim.

- U gradskom jezgru ne postoji nikakva sportska infrastruktura koja se nalazi u opštinskom vlasništvu. Za potrebe turnira u malom fudbalu u Ulcinju se koristi sala OŠ Maršal Tito, dok se za košarkaške utakmice koristi rekonstruisana sala SŠ Bratstvo jedinstvo. Ovim se ukazuje velika potreba za izgradnju gradske sportske dvorane za unutrašnje sportove.

- U naselju Štoj i zaleđe Velike plaže postoje nekoliko fudbalskih terena koji se koriste u zvaničnim i rekreativnim takmičenjima. Ulcinjski fudbalski klub Otrant-Olimpik koristi fudbalski stadion Olimpik, koji je u sklopu hotela "Karisma" Ulcinj i nije trajno i funkcionalno rješenje. U nastavku se nalaze dva fudbalska terena privremenog karaktera koji se nalaze u zoni Morskog dobra koje zakupac iznajmljuje klubovima za godišnje pripreme i sl. U daljem nastavku prema Adi se nalaze dva fudbalska terena privremenog karaktera u privatnoj svojini koje koristi FK Akademija koji se takmiči u mlađim uzrastima. Svi fudbalski tereni su u lošem stanju za profesionalno bavljenje fudbalom, nemaju mogućnost noćnog korišćenja i nisu upriličeni UEFA standradima u funkcionalnom smislu. Neophodno je pokrenuti proceduru za izgradnju opštinskog fudbalskog stadiona.

- U hotelskom kompleksu Karisma se nalaze i 7 teniskih terena koje dijelom koristi teniski klub Bellevue. Ovi tereni su u solidnom stanju, iz razloga što su dio hotelskog kompleksa i služe kao dodatna turistička ponuda.

- Na Adi Bojani se nalaze 4 teniska terena koje koristi amatersko tenisko društvo "Ada NEC Montenegro", koji nijesu u dobrom stanju i sezonski se održavaju. Neophodno je uraditi nove teniske terene na društvenoj svojini sa centralnim teniskim terenom i pratećim sadržajima po najvišim standardima.

- U naselju Vladimir se nalazi igralište za malih fudbal dimenzija 40x20m sa montažno-demontažnim tribinama, relfektorima i koji je ograđen niskom ogradom. S obzirom da je Vladimir naselje sa velikim brojem stanovnika, neophodno je obezbijediti igralište visokom zaštitnom ogradom, s obzirom da se nalazi pored regionalnog magistralnog puta M 2.4, i treba proširiti igralište shodno potrebama stanovništva.

U smanjenim finansijskim i logističkim kapacitetima za djelovanje i unaprijeđivanje sportske infrastrukture, mnoge lokacije su ostale samo na "papiru", tj u planskim dokumentima koje čekaju njenu implementaciju. Planovima višeg i nižeg reda možemo identifikovati zone kao i vrste sportskih objekata koji se planiraju:

- **Fudbalski stadion Mavrijan**, predviđen je LSL Fudbalski stadion koji čeka dalju realizaciju;

- **Sportsko-rekreativna zona Liman**, u sklopu DUPa Liman 2 predviđa se zona za sport i

rekreaciju u vidu otvorenih terena i trim staze;

- **Poligon sportskih terena Bijela Gora**, U sklopu DUPa NM-BG predviđa se veliki kompleks otvorenih sportskih terena za sve vrste malih sportova i atletike;

- **Sala za Aikido**, U sklopu DUPa Pinješ 3 predviđa se mali dojo za borilačke vještine;

- **Sportsko-rekreativna zona - Avanturistički park**, U sklopu DUPa Pinješ 3 predviđa se avanturistički park u borovoj šumi na najvišoj tački zahvata plana;

- **Poligon sportskih objekata Đerane**, U sklopu DUPa Đerane 2 predviđa se kompleks otvorenih sportskih terena za sve vrste malih sportova i atletike;

- **Sportski centar Ulcinj**, U sklopu DSL sektor 66 modul 1 i PHG predviđa se sportska dvorana za potrebe unutrašnjih sportova i olimpijski bazen sa skakaonicom, i sa otvorenim terenima za male sportove i trim stazom;

- **Poligon sportskih objekata Donji Štoj**, U sklopu LSL Donji Štoj predviđa se kompleks otvorenih sportskih terena za sve vrste malih sportova i atletike;

- **Sportski aerodrom Gornji Štoj**, U sklopu LSL Gornji Štoj predviđa se izgradnja sportskog aerodroma sa pratećim sadržajima za ostale vazdušne sportove;

- **Aqua park Ulcinj**, U sklopu LSL Gornji Štoj – prva faza predviđa se izgradnja akva parka sa pratećim sadržajima;

PLAN REALIZACIJE STRATEGIJE

MJERE RAZVOJA

Da bi se sport u Ulcinju razvijao i dostigao mnogo veći nivo od sadašnjeg neophodno je utvrditi i sprovesti određene mjere i aktivnosti na tom planu kako bi pojedinci i kolektivi imali znatno bolje uslove za rad i nastupe na domaćoj i međunarodnoj sceni. Među njima prioritetne su sledeće:

- Usklađivanje rada sportskih organizacija sa odredbama Zakona o sportu i uskladiti opštinske opšte akte sa istim zakonom
- Definisati dugoročne prioritete na nivou Opštine koja će iz budžeta planirati dovoljno sredstava za njihovo finansiranje,
- Uspostavljanje Registra sportskih klubova
- Stvaranje uslova za podizanje svijesti kod sportskih kolektiva i samih sportista o redovnom praćenju zdravstvenih sposobnosti
- Ostvariti dobru komunikaciju sa privatnim sportskim školama koje su u stvari regrutni centri za ostale klubove i kolektive
- Obezbijediti bolju saradnju klubova i vaspitno-obrazovnih ustanova
- Stvarati uslove za bavljenje sportom djece učenika i studenata kao i za njihova takmičenja
- Obezbijediti kvalitetne stručne kadrove za trenažne procese
- Ustanoviti sistem nagrađivanja
- Omogućiti bolju medijsku promociju i propagandu sporta.
- Podrška sportskim klubovima i sportsko rekreativnim društvima i
- Podrška sportskim organizacijama osoba sa invaliditetom
- Obezbjeđivanje pristupačnosti sportskim objektima osoba sa invaliditetom

OPŠTI I POSEBNI CILJEVI STRATEGIJE

Kako i na koji način napraviti određene korake i pomake u oblasti sporta na osnovu trenutnog stanja je veoma složen zadatak koji zahtijeva posebne i dugoročne analize ove oblasti na lokalnom nivou. Ako bi se rukovodili osnovnim pokazateljima i parametrima koji na osnovu statističkih podataka karakterišu cjelokupni sportski ambijent u Ulcinju mogu se definisati opšti i posebni ciljevi programa i to:

- Da se unaprijedi stručno-pedagoški rad i podstakne angažovanje visokokvalifikovanih stručnih kadrova i vrhunskih sportista
- Da se organizuje mnogo više masovnih takmičenja i manifestacija
- Da se grade novi i adaptiraju postojeći sportski objekti kako u gradu tako i na periferiji
- Da se motivišu talentovani sportisti kroz finansiranje njihovih nastupa na prestižnim domaćim i međunarodnim smotrama
- Da sport bude dostupan svim građanima
- Da sportisti i rekreativci mogu koristiti sportske dvorane, poligone druge infrastrukturne sadržaje na otvorenom i u zatvorenom prostoru
- Omasovljavanje klubova i kolektiva i
- Unapređivanje organizacionih aktivnosti

IMPLEMENTACIJA

Za implementaciju programa koji će se realizovati putem akcionih planova i drugih zvaničnih dokumenata, isti mora sadržavati opise pojedinih zadataka koji obuhvataju svrhu, ciljeve, planirane rezultate, korisnike, rokove, finansijska i druga sredstva kao i izvore finansiranja za njihovu realizaciju. Ova Strategija će se sprovesti u okviru lokalne uprave i dostavljaće kompletne izvještaje o realizaciji predsjedniku Opštine, zatim Skupštini Opštine i kada to bude potrebno Upravi za mlade i sport Crne Gore.

Ova strategija je uskladjena sa evropskom sportskom poveljom zatim sa principima politike sporta za sve, principima sporta osoba sa invaliditetom, kodeksom sportske etike, konvencijom sprječavanja nasilja u sportu, konvencijom o sprječavanju dopinga u sportu, nacionalnim programom sporta Crne Gore, Zakonom o sportu i strateškim planom razvoja Ulcinja. Ako se uzme u obzir činjenica da je razvoj i unapređenje sporta veoma zahtjevan i dugoročan proces, donošenje i usvajanje ovog dokumenta obezbijedit će se preduslovi za njegov organizovan i planski razvoj ostvarivanja željenih ciljeva i zadataka. Tačnije dugoročni programski pravci prosperiteta ove oblasti definisani su kroz brigu o djeci i omladini te osobama sa invaliditetom i odraslima kroz obezbjeđivanje uslova za njihovo masovno uključivanje u pojedine sportske aktivnosti u osnovnim i srednjim školama i sportskim organizacijama, kroz sisteme takmičarskog i vrhunskog sporta. Zbog toga lokalna uprava mora nastojati da sve u okviru mogućnosti sprovede u djelo kako bi se obezbijedili adekvatni uslovi budućim generacijama i njihovo pravilno razvijanje a sve u cilju postizanja mnogo boljih rezultata na opštinskom, državnom i internacionalnom nivou. Programski pravci razvoja sporta u Ulcinju biće utvrđeni nakon javne rasprave te podrške sportskih organizacija i nadležnih opštinskih organa.